

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-508-5-44>

МячковаТетяна, доктор філософії (PhD), головний фахівець Київський науково- методичний центр по охороні, реставрації та використанню пам'яток історії, культури і заповідних територій, Київ, Україна

МОЗАІЧНЕ ПАННО НА БУДІВЛІ ІНСТИТУТУ БІООРГАНІЧНОЇ ХІМІЇ ТА НАФТОХІМІЇ

Ключові слова: Степан Кириченко, Роман Кириченко, Ірина Кириченко, мозаїка, Інститут біоорганічної хімії та нафтохімії.

Miachkova Tetiana, PhD, The Kyiv Scientific And Methodological Center For Protection, Restoration And Use Of Monuments Of History, Culture And Protected Areas

THE MOSAIC ON THE BUILDING OF THE INSTITUTE OF BIOORGANIC CHEMISTRY AND PETROCHEMISTRY

Abstract. The information about the mosaic at the Institute of Bioorganic Chemistry and Petrochemistry published in “The Collection of Monuments of History and Culture of Ukraine” (1999) contradicts the data of the documents of the National Union of Artists of Ukraine regarding the name and years of creation.

Key words: mosaic, S. Kirichenko, R. Kirichenko, I. Kirichenko, the Institute of Bioorganic Chemistry.

Ф асад будівлі Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії ім. В. П. Кухаря НАН України за адресою Харківське шосе, 50 (далі – ІБХН ім. В. П. Кухаря НАН України) прикрашає мозаїчне панно із зображенням великої квітки, в центрі якої містяться дві алегоричні жіночі постаті – уособлення науки та природи. У дослідженні «Стінописи та мозаїки Києва другої половини ХХ століття: трансформація образно-пластичної системи» доктор філософії, художник-монументаліст В. Григоров звертає увагу на художнє вирішення мозаїки «Людина і природа», що виділяється складністю кольорових сполучень та композиційного задуму. Автори мозаїчного панно застосували широку палітру відтінків, надаючи перевагу декоративним сполученням. Мозаїчне панно створює потужний колірний акцент, що виділяє цю споруду в архітектурному середовищі Харківського шосе.

Саме під назвою «Людина і природа» цей твір зазначений в енциклопедичному виданні «Звід пам'яток історії та культури України» (Кн. 1, ч. 1. А–Л. Київ. 1999. С. 401), де опубліковано статтю про ІБХН ім. В. П. Кухаря

НАН України. Крім назви у статті Н. Коваленко та Е. Піскової вказані автори – художники-монументалісти С. Кириченко, Р. Кириченко, І. Кириченко та дата 1977 р. Однак, це – дата будівництва споруди. Крім того, в особовій справі Ірини Кириченко, що зберігається в Національній спілці художників України, міститься перелік її основних творів. У списку вказано іншу назву – «Земля і Люди», роки – 1978–1980 рр. В особових справах Степана та його сина Романа Кириченків інформація про створення цієї мозаїки відсутня. С. Кириченко помер у 1988 р. Також пішли з життя Р. Кириченко та його дружина І. Кириченко. Через це немає можливості з'ясувати чому в особових справах С. та Р. Кириченків, а також в біографіях усіх трьох митців, що оприлюднені у відкритих джерелах (наприклад, в Енциклопедії сучасної України) мозаїчне панно на будівлі ІБХН ім. В. П. Кухаря НАН України взагалі не згадується.

Можна припустити, що над створенням монументального малярського твору «Земля і Люди» (площа – 364 кв. м) родина Кириченків працювала разом упродовж 1978–1980 років. Уточнення інформації про декоративне оформлення фасаду ІБХН ім. В. П. Кухаря НАН України стане в пригоді при дослідженні мозаїк Києва другої половини ХХ ст., а також при розробленні облікової документації на цей об'єкт культурної спадщини для подальшого надання йому статусу пам'ятки монументального мистецтва.